

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет філології та журналістики

Кафедра української мови

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

МОВА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

підготовки здобувачів освіти

першого (бакалаврського) рівня

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «Мова українського фольклору» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.
17 с. 29 серпня 2022 р.

Розробник:

Данилюк Н. О., професор кафедри української мови, доктор філологічних наук, професор

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української мови

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Наталія Костусяк)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня усіх спеціальностей	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150 /5		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: є		Практичні (семінарські) 20 год. Лабораторні - год. Індивідуальні - год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Данилюк Ніна Олексіївна**
Науковий ступінь: доктор філологічних наук
Вчене звання: професор
Посада: професор
Контактна інформація: 0508587577; danyluk@vnu.edu.ua
nina_daniljuk@ukr.net;
Дні занять: п'ятниця (за розкладом: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>)

III. Опис освітнього компонента

1. **Анотація курсу.** Силабус вибіркового освітнього компонента складено із врахуванням можливості вільного обрання індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти у ВНУ імені Лесі Українки. Водночас враховано специфіку освітньо-професійних програм «Українська мова та література. Світова література» і «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література».

Освітній компонент «Мова українського фольклору» посідає важливе місце у професійній підготовці фахівців гуманітарних спеціальностей, оскільки мова народної поезії – джерело національно-культурної інформації,

закладеної у виразових засобах. Вивчення цього освітнього компонента сприятиме формуванню компетентного читача і слухача, підвищенню загальної освіченості молодих людей, досягненню вміння прилучатися через фольклорні тексти до фундаментальних цінностей культури, вихованню національно свідомого громадянина України, ствердженню гуманістичного світогляду особистості, національних і загальнолюдських цінностей.

Предмет вивчення – фонетико-орфоепічні, морфолого-словотвірні, лексико-семантичні, синтаксичні, образно-стилістичні одиниці в текстах усної поезії, особливості мовної картини світу українського фольклору, відображені в лексико-семантичних полях, що представляють міфопоетичне мислення народу. Разом з тим, буде звернуто увагу на тексти новітнього фольклору, поширені в мережі інтернету, які потребують опрацювання.

2. **Пререквізити.** Вибірковий освітній компонент базується на знаннях зі шкільних предметів «Українська мова» та «Українська література», а також освітніх компонентів «Фонетика і лексикологія української мови», «Історична фонетика і граматики української мови», «Українська діалектологія», «Український фольклор».

Постреквізити. Знання, уміння і навички, здобуті в процесі вивчення дисципліни, будуть потрібні для вивчення освітніх компонентів «Морфеміка, словотвір, морфологія української мови», «Синтаксис української мови», «Стилістика та культура української мови», «Історія української літературної мови».

3. **Мета і завдання освітнього компонента.** *Мета* – докладно ознайомитися з особливостями виразових засобів українського фольклору на всіх мовних рівнях у контексті мовної картини світу і національно-культурного мовомислення народу. *Завдання* – розглянути фонетико-орфоепічні, морфолого-словотвірні, лексико-семантичні, синтаксичні, образно-стилістичні одиниці в текстах народної поезії;

– встановити специфіку традиційних народнопоетичних текстів різних жанрів;

– з'ясувати особливості мовної картини світу традиційного українського фольклору, відображені в лексико-семантичних полях;

– виявити мовну специфіку актуальних текстів повстанського фольклору, а також текстів українських пісень про еміграцію (XX – XXI ст.);

– виокремити мовно-виразові засоби фольклорних текстів періоду воєнного протистояння (2014 – 2022 рр. XXI ст.);

– проаналізувати мовно-образні риси новітнього студентського та інтернет-фольклору.

4. *Результати навчання (компетентності)*. До кінця вивчення освітнього компонента здобувачі будуть компетентні у таких питаннях: 1) опорні поняття лінгвофольклористики, коротка історія її становлення і розвитку; 2) основні методи і прийоми аналізу фольклорного тексту; 3) основні ознаки текстів народної поезії на фонетичному, морфолого-словотвірному, лексико-фразеологічному, синтаксичному та образно-стилістичному рівнях; 4) особливості мовної картини світу фольклору і лексико-семантичних полів, що представляють певні фрагменти дійсності; 5) специфіка аналізу фольклорних текстів за рівнями мовної системи та жанровими різновидами, виявлення закладеної в них глибинної національно-культурної інформації; б) відмінність автентичних зразків фольклору від авторських творів, високохудожніх текстів від низькопробних стилізацій.

Крім того, здобувачі набудуть таких *компетентностей*:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики та фольклористики) в процесі навчання і майбутньої професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями і технологіями;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в групі, команді та автономно;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації;
- здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Програмні результати навчання

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства;

- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів;
- знати й розуміти систему мови, загальні властивості фольклору як мистецтва слова, історію української мови, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

Гнучкі навички (Soft skills):

- здатність логічно і критично мислити;
- вміння формувати власну думку;
- креативність, оригінальність та ініціативність;
- вміння працювати в команді;
- навички ефективної комунікації;
- навички розв'язання проблем та формування ідей;
- презентаційні навички;
- вміння керувати своїм часом, якісно виконувати завдання.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1. Становлення і розвиток лінгвофольклористики. Структурно-семантичні ознаки мови народної поезії.						
Тема 1. Становлення і розвиток лінгвофольклористики. Слов'янські лінгвофольклористичні школи: російська, польська, сербська й ін. Виникнення і розвиток української лінгвофольклористики	14	2	2	10	-	6
Тема 2. Усна поезія та діалекти. Фольклоризми в художньому тексті. Мова фольклору в системі стилів української мови.	14	2	2	10	-	6
Тема 3. Фонетико-евфонічні ознаки народнопоетичного тексту. Зовнішні та внутрішні рими. Звукопис (алітерації та асонанси), паронімічна атракція. Звуконаслідування і звуковідтворення	15	2	2	10	1	6
Тема 4. Морфолого-словотвірна характеристика частин мови.	13	-	2	10	1	6

Використання здрібніло-пестливих суфіксів. Словотвірно-стилістичні функції префіксів. Стилiстично вагомi категорiї роду, числа, вiдмiнка. Стилiстично забарвленi форми дiєслiв. Специфика службових слiв.						
Тема 5. Специфика синтаксичних конструкцiй у народнопоетичному тексті. Звертання: семантика i будова. Народнопоетичнi прикладки. Однорiднi та вiдокремленi члени речення. Традицiйнi повтори.	13	-	2	10	1	6
Разом за модулем 1	69	6	10	50	3	30
Змiстовий модуль 2. Мовна картина свiту народної поезії. Лексико-семантичнi особливостi текстiв фольклору						
Тема 6. Семіотико-семантичнi параметри народнопоетичної лексики. Семантична структура слова. Варіантнiсть та синонiмiя одиниць. Антонiмiчнi пари. Омонiми i паронiми	16	2	2	10	2	6
Тема 7. Образнi засоби в усній поезії. Постійнi епітети: семантика, традицiйна форма. Простi та складнi порiвняння. Метафори-персонiфiкацiї, метафори-загадки, метафори-алегорії. Семантико-синтаксичнi паралелiзми. Слова-символи.	13	-	2	10	1	6
Тема 8. Специфика народнопоетичних текстiв. Жанровi рiзновиди. Структура тексту. Зачини, прикiнцевi фрази. Традицiйнi клiше-формули. Варіанти тексту. Ознаки народнопоетичної норми.	13	-	2	10	1	6
Тема 9. Лексико-семантичнi поля в мовній картині свiту української народної поезії. Особливостi фольклорної мовної картини свiту. ЛСП «Народнi вiрування». ЛСП «Людина». ЛСП «Свiтила, змiни в природі». ЛСП «Рослини». ЛСП «Тварини i птахи». ЛСП «Земля i вода	13	-	2	10	1	6

(географічні об'єкти)». ЛСП «Рідна сторона, Україна»						
Тема 10. Мовні ознаки сучасних фольклорних текстів. Специфіка текстів повстанського фольклору. Тексти українських пісень про еміграцію. Фольклорні тексти про воєнне протистояння. Мовні риси студентського фольклору. Особливості текстів інтернет-фольклору.	26	2	2	20	2	6
Разом за модулем 2	81	4	10	60	7	30
ІНДЗ						40
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти охоплює докладніше опрацювання теоретичних засад компонента, вивчення окремих питань, що не були розглянуті на лекціях, підготовку до практичних занять, яка передбачає розгляд теорії та виконання завдань практичного аналізу текстів, опрацювання додаткової літератури, підготовку ІНДЗ тощо.

Якість і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач перевіряє на практичних заняттях під час тематичного опитування, обговорення проблемних питань, презентації творчих завдань, аналізу фольклорних текстів і відображає в загальній оцінці за тему.

№ теми	Питання і завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Етапи розвитку української лінгвофольклористики. Відомі українські вчені, які вивчали мову фольклору, та їхні праці. Стисло відповісти на питання.	10
2.	Фольклорні засоби у творах Т. Шевченка і Лесі Українки. Проілюструвати прикладами з авторських текстів.	10
3.	Засоби звукопису в народнопоетичному тексті. Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
4.	Стилістичне використання афіксів, форм роду, числа і відмінка в повнозначних частинах мови. Символіка чисел, давні форми лічби. Специфіка дієслівних форм. Особливості прийменників, часток і вигуків.	10

	Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	
5.	Тематичні групи звертань. Різновиди прикладок, однорідних і відокремлених членів речення. Типові повтори у фольклорних текстах. Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
6.	Синонімічні ряди. Антонімічні пари. Омоніми і пароніми. Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
7.	Різновиди постійних епітетів, порівнянь і метафор. Типи семантико-синтаксичних паралелізмів. Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
8.	Структура народнопоетичного тексту. Типові зачини та прикінцеві формули. Традиційні формули привітань, побажань і прощань. Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
9.	Специфіка мовної картини світу в народній поезії (на матеріалі основних лексико-семантичних полів). Проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	10
10	Мовні особливості текстів повстанського фольклору ХХ ст. Мовні риси українських пісень про еміграцію ХХ – ХХІ ст. Специфіка фольклорних текстів воєнного періоду (поч. ХХІ ст.). Мовна специфіка і жанрові різновиди студентського фольклору. Мовні засоби у новітніх текстах інтернет-фольклору. Підготувати презентацію одного з питань, проілюструвати самостійно дібраними прикладами з фольклорних текстів.	20
	Разом	110

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання здобувачі виконують для практичної реалізації здобутих компетентностей із вибіркового освітнього компонента. Воно передбачає поглиблене опрацювання одного з питань про мовні ознаки сучасних фольклорних текстів (вивчення наукової літератури, добір та самостійний аналіз текстів) або комплексний аналіз обраного народнопісенного тексту за схемою. Індивідуальне науково-дослідне завдання студенти готують і представляють у вигляді презентацій його результатів на підсумковому занятті в аудиторії (за умови очного навчання) або із залученням платформ відеозв'язку (за умови дистанційного навчання). Максимальна кількість балів за ІНДЗ – 40 (25 балів – за зміст матеріалу,

15 балів – за оформлення і презентацію результатів).

Основні критерії оцінювання ІНДЗ: а) за зміст матеріалу – належне опрацювання наукової літератури, рівень аналізу народнопоетичних текстів, самостійно дібрані приклади або записи; б) за оформлення і презентацію результатів – грамотність викладу, дотримання мовностилістичних норм, цікаві тексти, використання аудіо- та відеозаписів, залучення програми Power Point та ін.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студенти повинні відвідувати лекції та семінарсько-практичні заняття за розкладом. У разі пропуску семінарсько-практичного заняття з поважних причин студентові потрібно підготувати відповіді на питання плану і скласти тему викладачеві за графіком консультацій.

Політика щодо академічної доброчесності. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації у разі їх використання; надання достовірних відомостей про результати власної науково-навчальної та творчої діяльності.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена [«Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Кожен вид роботи студенти повинні виконати згідно з розкладом: підготувати завдання для практичних занять за розкладом навчальних занять, презентувати ІНДЗ на останньому практичному занятті, скласти залік за розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі пропусків занять із поважних причин і невиконання практичних робіт студент може перекласти матеріал курсу викладачеві або комісії за графіками, визначеними деканатом.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю знань студентів є залік.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» оцінювання знань здобувачів освіти викладач здійснює під час поточного контролю за результатами виконання робіт, передбачених силабусом.

Рейтинг студента з дисципліни складає максимально 100 балів у такому співвідношенні: 60 балів – за роботу впродовж семестру і 40 балів – за ІНДЗ. Якщо студент виконає всі види робіт, залік буде виставлено за сумарною кількістю балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. У разі незадовільної підсумкової оцінки або за бажання підвищити рейтинг здобувач може добрати бали, виконавши певні види робіт (скласти пропущені теми, підготувати реферат або презентацію на обрану тему).

Якщо здобувач освіти під час семестру набирає менше ніж 60 балів, він повинен скласти залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, не враховують. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку (за отримання незадовільної оцінки) допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює деканат факультету.

Здобувач освіти, який не погоджується з результатами підсумкового оцінювання, отриманими в день оголошення, має право звернутися з апеляційною заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації. Будь-які конфліктні ситуації щодо оцінювання вирішують відповідно до Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Складання заліку з вибіркового освітнього компонента «Мова українського фольклору» передбачає такий порядок: 1) усну відповідь здобувача освіти на 3 питання (за кожну відповідь – від 0 до 25 балів) та 2) виконання 1 практичного завдання (аналіз фольклорного тексту – максимально 25 балів).

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Аспекти дослідження фольклору. Вивчення мови фольклору в кінці ХІХ – на початку ХХ ст.
2. Визначення принципів і методів лінгвофольклористики у другій половині ХХ ст.
3. Розуміння поняття «мова фольклору» в працях українських та зарубіжних учених.
4. Розвиток лінгвофольклористичних студій в Україні в 60–80-і рр. ХХ ст.
5. Досягнення українських лінгвофольклористів у 90-і рр. ХХ ст. – на поч. ХХІ ст.
6. Погляди вчених на зв'язок усної поезії та діалектів.
7. Зв'язки фольклору та літературної мови на різних етапах розвитку.
8. Місце народної поезії в системі функціональних стилів.
9. Фонетична організація народнопоетичного тексту: сполучуваність звуків, рівномірне чергування голосних і приголосних, афереза, рухомий наголос, інтонація.
10. Римотворення. Зовнішні та внутрішні рими в народнопісенному тексті.

11. Використання евфонічних засобів – звукопис (алітерації та асонанси), паронімічна атракція в текстах народної поезії.
12. Звуконаслідування і звуковідтворення у фольклорних текстах.
13. Використання суфіксів здрібніло-пестливого значення в іменниках, прикметниках, прислівниках. Словотвірні-стилістичні функції префіксів у народнопоетичних текстах.
14. Використання повних (нестягнених) і коротких форм прикметників та дієприкметників. Специфіка займенників.
- 15.3. Символічно навантажені числівники. Архаїчні форми і способи лічби.
16. Стилійстично забарвлені форми дієслів, дієприкметників та дієприслівників.
17. Стилійстичне використання службових слів: прийменників, часток і вигуків.
18. Власне звертання (до особи) і риторичні звертання та способи їх вираження в текстах народних пісень.
19. Структура і семантика народнопоетичних прикладок.
20. Однорідні та відокремлені члени речення в народній поезії, їх стилійстичні функції.
21. Традиційні повтори у народній пісні – парні, ритмічні, ампліфіковані (нагромаджувальні). Фольклорна тавтологія.
22. Прийоми ущільнення синтаксичної будови речень в уснопоетичних текстах: еліптична будова простих і складних речень, пропуск сполучників, діалогізація без наведення авторських слів тощо.
23. Семантична структура слова. Узагальненість, невизначеність, розмитість семантики, поєднання родо-видової номінації, символічність, семіотичність, акумулятивність як ознаки семантики ключових слів.
24. Варіантність та синонімія одиниць (синонімічно-варіантні ряди на позначення ключових понять).
25. Антонімічні пари та їхні стилійстичні функції.
26. Омоніми і пароніми, їхнє стилійстичне навантаження.
27. Постійні епітети: семантика, традиційна форма, засоби вираження.
28. Прості, нерозгорнені (однослівні) та складні, розгорнені (порівняльні звороти і порівняльні речення) порівняння. Народнопоетичні структури з орудним порівняльним і заперечні порівняння.
29. Прості та складні метафори. Номінативні та генітивні метафори. Метафори-персоніфікації, метафори-загадки, метафори-алегорії.
30. Типові формули семантико-синтаксичних паралелізмів.
31. Структура народнопоетичного тексту. Стандартні зачини-формули, усталені прикінцеві мовні одиниці в текстах балад і дум (подекуди історичних пісень).
32. Традиційні кліше-формули. Типові побажання здоров'я, достатку, родинного щастя у текстах колядок і щедрівок.

33. Ознаки народнописенної норми: а) традиційність; б) варіативність; в) співіснування слів, різних за походженням, функціями і стилістичним забарвленням; г) динамічність; г) стилістична маркованість одиниць; д) актуалізація взаємодії звукової форми та змісту; е) тяжіння до літературної норми.
34. Мовна картина світу і методи її дослідження. Особливості фольклорної мовної картини світу.
35. Лексико-семантичні поля у складі фольклорної мовної картини світу. ЛСП “Народні вірування”, ЛСП “Людина”.
36. ЛСП “Світила, зміни в природі”, “Рослини”, “Тварини і птахи” у мові народної поезії.
37. ЛСП “Земля і вода (географічні об’єкти)”, “Рідна сторона, Україна” в народнопоетичних текстах.
38. Мовна специфіка студентського фольклору.
39. Використання фольклорних текстів у період воєнного протистояння на поч. ХХІ ст. Мовний образ ворога.
40. Мовностилістичні риси текстів інтернет-фольклору.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання з вибіркового освітнього компонента «Мова українського фольклору» здійснюємо за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67–74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Здійснюючи поточний контроль, викладач дотримується таких норм оцінювання:

6 балів – здобувач освіти виявляє компетентність комплексно і творчо вирішувати завдання; вільно оперувати спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь самостійно дібраними прикладами; практично застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу текстів; оформляти роботу за вимогами щодо структури, змісту та мовного вираження. Можлива 1 незначна неточність у викладі матеріалу, що не впливає на загальну оцінку роботи. Завдання потрібно виконати не менш як на 85–90%.

5 балів – здобувач освіти виявляє компетентність комплексно і творчо вирішувати завдання; вільно оперувати спеціальною

термінологією; доречно ілюструвати відповідь самостійно дібраними прикладами; практично застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу текстів; оформляти роботу за вимогами щодо структури, змісту та мовного вираження. Можливі 2 незначні неточності у викладі матеріалу, що не впливають на загальну оцінку роботи. Завдання потрібно виконати не менш як на 80 – 84%.

4 бали – здобувач освіти виявляє компетентність комплексно і творчо вирішувати завдання; вільно оперувати спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь самостійно дібраними прикладами; практично застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу текстів; оформляти роботу за вимогами щодо структури, змісту та мовного вираження. Можливі 3 незначні неточності у викладі матеріалу, що не впливають на загальну оцінку роботи. Завдання потрібно виконати не менш як на 70–79%.

3 бали – здобувач освіти загалом виявляє компетентність вирішувати завдання; оперувати спеціальною термінологією; ілюструвати відповідь прикладами; практично застосовувати отримані теоретичні знання для аналізу текстів; оформляти роботу за вимогами щодо структури, змісту та мовного вираження. Можливі 4-5 неточностей у викладі матеріалу. Завдання потрібно виконати не менш як на 60–69 %.

2 бали – здобувач освіти загалом виявляє компетентність вирішувати завдання; оперувати спеціальною термінологією; однак зміст питання викладає непослідовно; теоретичні знання не може достатньо застосовувати практично; відповідає неповно; у змісті роботи допускає серйозні помилки. Завдання виконано на 60–65 %.

1 бал – здобувач освіти виявляє компетентність вирішувати завдання лише з окремих питань; помиляється у визначенні термінів; текст відповіді викладає непослідовно і неповно; теоретичні знання невміло застосовує практично; у змісті роботи допускає серйозні помилки. Завдання виконано менше ніж на 50–59 %.

II. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Данилюк Н. Поетичне слово в українській народній пісні : монографія. Луцьк: РВВ ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 511 с.
2. Дядищева-Росовецька Ю. Б. Фольклорна мова. Поетична мова: посіб. до спецкурсу «Лінгвофольклористика як дискурс сучасного гуманітарного знання». Київ: ВЦ «Київський університет», 2005. 128 с.
3. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: Стилїстика та культура мови: навч. посіб. для студ. гуманітар. спец. вищих закл. України / відп. ред. Л. О. Пустовіт. Київ : Довіра, 1999. 431 с.

4. Жайворонок В. [В.]. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
5. Сердега Р. Л. Конспект лекцій зі спецкурсу «Українська лінгвофольклористика» : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с.

Додаткова:

6. Аркушин Г. Л. Улюблена народом ріка. Культура слова. Київ : Наук. думка, 1981. Вип. 21. С. 68–72.
7. Артеменко Е. Б. Фольклорное текстообразование и этнический менталитет. *Традиционная культура*. 2001. № 2. С. 11–17.
8. Бабич Н. Д. „Сила Божа” в народній фразеології. *Культура слова*. Київ : Наук. думка, 1996. Вип. 48–49. С. 133–135.
9. Барабаш-Ревак О. Мовний образ парубка в українських фольклорних і етнографічних текстах. Львів, 2013. 364 с.
10. Беценко Т. П. Текстово-образні універсалиї думового епосу: Структура, семантика, функції: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 400 с.
11. Богдан С. К. Мовний етикет українців : традиції і сучасність. Київ : Рідна мова, 1998. 475 с.
12. Василько З. Символіка фольклорного образу. Львів : ДПА Друк, 2004. 392 с.
13. Ващенко В. С. Народнообразні слова у поезіях Т. Г. Шевченка. *Мовознавство*. 1985. № 2. С. 33–37.
14. Войтович В. Українська міфологія. Київ : Либідь, 2002. 664 с.
15. Галайчук В. В. Лексичні одиниці мікросистеми „Рослини” в українських фольклорних текстах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Львів, 2004. 20 с.
16. Гнатюк В. Нарис української міфології. Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2000. 263 с.
17. Григораш С.М. Лексика і фраземіка інтимної лірики (на матеріалі українського фольклору) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 „Українська мова”. Івано-Франківськ, 2007. 20 с.
18. Гунчик І. Український магічно-сакральний фольклор: структура тексту та особливості функціонування : монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 232 с.
19. Давидюк В. Первісна міфологія українського фольклору. Луцьк : Вежа, 1997. 295 с.
20. Данилюк Н. О. Вивчення народнописаних звертань на уроках української мови (8 клас). *Дивослово*. 1997. № 9. С. 48–51.
21. Данилюк Н. О. Дослідження фольклорних текстів східнослов'янськими вченими в добу цифровізації. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І Вернадського. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Вип. 59 : Слов'янські обрії : матеріали Міжнар. наук. конф. «Славістика й україністика : взаємне посилення розвитку» (м. Київ, Україна, 24 трав. 2019 р.) / редкол. : Н. Кунанець (голов. ред.) та ін. 2020. С. 11–30.

22. Данилюк Н. О. Мова української народної пісні (лексико-семантичний і функціональний аспекти): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2010. 36 с.
23. Данилюк Н. Найдавніші слова-фауносимволи в міфопоетичній картині світу української народної пісні. *Лінгвостилістичні студії* : наук. журн. / редкол. С. К. Богдан (голов. ред.) та ін. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. Вип. 14. С. 34–45.
24. Данилюк Н. О. Особливості текстів емігрантських пісень в інтерпретації Володимира Гнатюка. *Володимир Гнатюк у європейському науковому просторі* : колективна монографія / упор. М. Б. Лановик, З. Б. Лановик. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. С. 242–254. http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23862/1/Hnatyuk_yevrop_nauk_pr_ost_mon.pdf
25. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова : монографія. Київ : Наук. думка, 1987. 245 с.
26. Жук Т. В. Лексичний та синтаксичний повтор в українській народній творчості (на матеріалі українських народних казок) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Київ, 2005. 18 с.
27. Журавльова Н. М. Рід іменників у мові фольклору. *Культура слова*. Київ : Наук. думка, 1987. Вип. 32. С. 49–52.
28. Іовхімчук Н. Мовні засоби вираження простору в українській народній пісні : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 192 с.
29. Колесник Н. С. Особові імена в українських народних обрядових піснях : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Тернопіль, 1998. 22 с.
30. Кононенко В. І. Символи української мови. Івано-Франківськ : Плай, 1996. 270 с.
31. Круть І. Ю. Лексика календарно-обрядової поезії: структурно-семантичний та стилістичний аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Кіровоград, 2004. 20 с.
32. Марченко Г. В. Обрядові побажання: структура і семантика тексту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.07 „Фольклористика”. Київ, 2002. 19 с.
33. Молодичук О. А. Лексико-фразеологічні засоби образності в українській народній баладі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. К., 2004. 17 с.
34. Потебня О. Естетика і поетика слова: збірник /пер. з рос., упоряд., авт. вст. ст., приміт. І. В. Іваньо, А. І. Колодна. Київ : Мистецтво, 1985. 302 с.
35. Селіванова О. О. Опозиція свій – чужий в етносвідомості (на матеріалі українських паремій). *Мовознавство*. 2005. № 1. С. 26–33.
36. Сімович О. [І.] Поетична символіка української народної творчості: лінгвістичний аспект. Львів : ВІЦ Львів. держ. ун-ту, 1999. 46 с.

37. Славянские древности: этнолингвистический словарь / ред. Н. И. Толстой. Москва : Междунар. отнош., 1995. Т. 1. 1995. 577 с.; Т. 2. 1999. 697 с.; Т. 3. 2004. 704 с.; Т. 4. 2009. 656 с.; Т. 5. 2012. 736 с.
  38. Слюсарева О. В. Епітетика українських весільно-обрядових пісень (структурно-семантичний і функціональний аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 „Українська мова”. Харків, 2006. 18 с.
  39. Україна в словах : Мовокраїнознавчий словник-довідник : навч. посіб. / упор. і кер. авт. кол. Н. Данилюк. Київ : ВЦ „Просвіта”, 2004. 704 с.
  40. Хомік О. Є. Український вербальний оберег: семантика і структура : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01. „Українська мова”. Харків, 2005. 20 с.
  41. Хроленко А. Т. Лингвофольклористика. Листая годы и страницы. Курск : Изд-во Курск. гос. ун-та, 2008. 229 с.
  42. Українська фольклористика: словник-довідник / укл. і заг. ред. М. Чернописький. Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. 447 с.
  43. Українська фольклористична енциклопедія / упоряд., наук. кер. проекту М. К. Дмитренко; ред. кол. М. К. Дмитренко (голова) та ін. : у 2 т. Т. 1 (А–Л). Київ: Сталь, 2018. 740 с.; Т. 2 (М–Я). Київ, 2020. 688 с.
  44. Słownik stereotypów i symboli ludowych / red. J. Bartmiński]. Lublin: UMCS, 1996. Т. 1. Cz. 1. 1996. 439 s.; Т. 1. Cz. 2. 1999. 481 s.
- Інтернет-ресурси*
45. Данилюк Н. О. Українська лінгвофольклористика: історія, сучасний стан і перспективи розвитку. *Мовознавство*. 2021. № 5. С. 34–48. <https://movoznavstvo.org.ua/vsi-nomera-zhurnalu/127-2021-5-veresen-zhovten/1077-danyliuk-n-o-ukrainska-linhvofolklorystyka-istoriia-suchasnyi-standi-perspektyvy-rozvytku.html> (25.08. 2022)
  46. Корпус української мови. Фольклорні тексти. URL: <http://www.mova.info/corpus.aspx?l1=209> (23.08.2022)
  47. Мала сторінка. Усна народна творчість. URL: <https://mala.storinka.org> (25.08.22)
  48. Спадщина предків (культурно-історичний портал). URL: <https://spadok.org.ua/folklor/pidbirka-davnikh-ukrayinskykh-pisennykiv> (24.08. 2022)
  49. Українські пісні. URL: <https://www.pisni.org.ua/> (26.08.2022)
  50. Фольклорні записи Лесі Українки. *Леся Українка. Енциклопедія життя і творчості*. URL: <https://www.l-ukrainka.name/uk/Folklore.html> (28.08.2022)